

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Конституційне право України			
		Статус дисципліни Нормативний компонент			
Галузь знань		08 Право			
Спеціальність		081 Право			
Освітня програма		Право			
Рівень вищої освіти		Перший (бакалаврський)			
Форма навчання		Денна/заочна			
Курс		1			
Семестр		I			
Обсяг дисципліни		Кредити	5,5	Години	165
		Лекційні			30/20
		Практичні/семінарські			32/8
		Лабораторні			-
		Самостійна робота			103/137
Семестровий контроль		Екзамен			
Викладач		Мілова Т.М., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності.			
Контактна інформація		tmilovanik@gmail.com			
Кафедра		Права та правоохоронної діяльності.			
Факультет		Історії, бізнес-освіти та права			
Предмет навчання		Теоретичні положення щодо основ конституційного ладу, конституційно-правового статусу людини та громадянина, форм безпосередньої демократії, організації та діяльності органів державної влади, адміністративно-територіального устрою України, місцевого самоврядування, а також методичні засади застосування норм конституційного права у практичній діяльності.			
Мета		Метою навчальної дисципліни є здобуття студентами глибоких та ґрунтовних знань чинного конституційного законодавства України, використання їх при аналізі політико-правових та соціально-економічних явищ, а також у професійній діяльності; сприяти формуванню громадсько-політичної та правової культури майбутнього правника.			
Компетентності		У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності: - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності (ПК). - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3); - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4); - здатність працювати в команді (ЗК9);			

	- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); - здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК12); - здатність зберігати та примножувати моральні, культур, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК13); - цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК14); - здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності (ЗК16). - цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (ФК3); - здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (ФК4); - здатність застосовувати норми та інститути конституційного права (ФК7); - здатність застосовувати правові принципи та доктрини (ФК8); - здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ФК10); - здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (ФК11); - здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (ФК12); - здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (ФК14); - здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (ФК-16).
Програмні результати	<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають навичок:</i> - визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН1); - знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського

	суду з прав людини (ПРН2); - проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН3); - давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю (ПРН5); - складати та узгоджувати план власного дослідження з конституційного права і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами (ПРН7); - вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології (ПРН10); - знати та розуміти в межах конституційного права особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН13); - працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (ПРН17); - застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (ПРН18); - пояснювати природу та зміст основних конституційно-правових явищ і процесів (ПРН19); - виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані конституційно-правові висновки (ПРН20); - надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних конституційно-правових ситуаціях (ПРН22).
Зміст дисципліни	РОЗДІЛ 1 Тема 1. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна Тема 2: Система конституційного права України Тема 3: Джерела конституційного права України Тема 4: Конституція як Основний Закон держави Тема 5: Конституційно-правові відносини та конституційно-правова відповідальність Тема 6: Основи конституційного ладу України Тема 7: Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Тема 8: Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина України Тема 9: Форми безпосередньої демократії РОЗДІЛ 2 Тема 10: Теоретичні основи організації та здійснення державної влади Тема 11: Конституційно-правовий статус законодавчої влади в Україні Тема 12: Конституційно-правовий статус Президента України. Тема 13: Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні Тема 14: Судова влада та прокуратура в Україні. Тема 15: Конституційний Суд України. Тема 16: Територіальний устрій України

	Тема 17: Конституційно-правовий статус місцевого самоврядування в Україні
Критерії оцінювання роботи студентів	Критеріями оцінювання є: усної відповіді: – повнота розкриття питання; – логіка викладання, культура мови; – емоційність та переконаність; – використання основної та додаткової літератури; – посилення на норми чинного законодавства; – аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки. виконання письмових завдань: – повнота розкриття питання; – цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; – акуратність оформлення письмової роботи; Семінарські заняття оцінюються: від 1 до 5 балів, кожна контрольна робота – до 6 балів, самостійна робота – до 15 балів, доповнення – до 3 балів. Поточний контроль включаючи самостійну роботу та контрольну роботу – до 60 балів. Перескладання пропущених занять, контрольної роботи проводиться на консультаціях за тими ж критеріями.
Політика курсу	Політика курсу передбачає: - обов'язкове відвідування навчальних занять; - активність студента під час практичних занять; - своєчасне виконання завдань самостійної роботи; - відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях. Не допустимо: - пропуск занять без поважних причин; - запізнення на заняття; - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА); - списування та плагіат.
Інформаційне забезпечення	Онлайн-ресурси: - Головний правовий портал України. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua - Сайт Верховної Ради України (законодавство). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main - Сайт журналу «Право України». URL: http://pravoua.com.ua/ http://www.ligazakon.ua/ - Центр європейського і порівняльного права. URL: http://www.ecle.gov.ua/ - Центр розвитку українського законодавства. URL: http://www.ulde.kiev.ua/news.php
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторії корпусу № 1 ЦДПУ ім. В.Винниченка, мультимедійне обладнання або ноутбук, смартфони, презентаційні матеріали

до курсу, навчальна та наукова література.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р.; в ред. від 01.01.2020 р.
2. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011 р.
3. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 р.
4. Закон України «Про громадянство України» від 18.01.2001 р.
5. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 р.
6. Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р.
7. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р.
8. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 р.
9. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 р.
10. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р.
11. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р.
12. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011.
13. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р.
14. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.03.2015 р.

Література:

15. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т.: Конституційне право / редкол.: Ю.Г.Барабаш (голова) та ін.. Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2024. 1072 с.
16. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. Т. 2 / За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «Юридична думка», 2008. 800 с.
17. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
18. Конституційне право України: прагматичний курс. Навч. посібник. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
19. Конституція України : наук.-практ. коментар / В. Б. Авер'янов, О. В. Батанов, Ю. В. Баулін [та ін.]. Харків: Право, Київ: Ін Юре, 2003.
20. Конституція України. Науково-практичний коментар [текст] Станом на 15 травня 2018 р. / за заг. ред. Чижмарь К. І. та Лавриновича О. В. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 290 с.
21. Конституційне право в умовах воєнного стану (тема номера). *Право України*. 2023. № 1.

	22. Олійник А. Актуальні проблеми конституційного права України. Підручник. Київ. Центр навчальної літератури. 2017. 554 с. 23. Погорілко В. Ф. Конституційне право України : підруч. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за заг. ред. проф. В. Л. Федоренка. Київ: КНТ, Ліра-К, 2011. 24. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. Т.1 / За ред. В.Ф.Погорілка. Київ: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «Юридична думка», 2006. 544 с. 25. Тетарчук І. Конституційне право України. Навч. посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 160 с. 26. Савчин М. В. Конституційне право України : підручник / відп. ред. проф., д.ю.н. М.О. Баймуратов. К. : Правова єдність, 2009. 1008 с. 27. Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 556 с. 28. Федоренко В. Л. Конституційне право України : підруч. / До 20-ої річниці Конституції України та 25-ої річниці незалежності України. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 616 с.